

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه پنجاه و هفتم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

اعوذُ بِاللّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیات ۲۹ - ۲۷ از سوره مبارکه نور

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَ
تُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا
أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ
أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَ مَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾

ترجمه آیات ۲۹ - ۲۷

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به غیر خانه‌های خودتان داخل نشوید، مگر آنکه انسی با اهل آن داشته باشید و به اهل خانه سلام کنید، این کار شما برای شما بهتر است، شاید متذکر شوید. (۲۷)
پس اگر در آن خانه‌ها کسی را ندیدید، پس داخل نشوید تا اذن به شما داده شود و اگر به شما گفتند: برگردید، پس برگردید. این برای شما پاکیزه‌تر است و خدا به آنچه می‌کنید دانا است. (۲۸)
بر شما باکی نیست اگر به خانه غیر مسکونی که برای شما استفاده‌ای است، وارد شوید و خدا می‌داند آنچه را که اظهار و آنچه را که کتمان می‌کنید. (۲۹)

برداشت از آیات ۲۹ - ۲۷ (نکاتی مهم برای اهل ایمان)

سالک الی الله باید این چند نکته را دقیقاً رعایت کند:
اول: با کسانی که انس و الفتی دارد، رفت و آمد داشته باشد.
دوم: وقتی وارد خانه‌ای شد به اهل آن خانه سلام کند.
سوم: اگر داخل خانه کسی نبود وارد نشود تا به او اجازه ورود بدهند.
چهارم: اگر مقتضی نبود که به او اجازه ورود دهند و بگویند برگرد، اطاعت کند و برگردد.

پنجم: خانه و جایی که محل سکونت کسی نیست مانعی ندارد که در آن جا وارد شود.

آیات ۳۸ - ۳۷ از سوره مبارکه نور

رِجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ

يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾ لِيَجْزِيَهمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا

عَمِلُوا وَ يَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

ترجمه آیات ۳۸ - ۳۷

مردانی که تجارت و معامله آنها را از یاد خدا و برپا داشتن نماز و دادن زکات باز نمی‌دارد، آنها از روزی که دلها و دیده‌ها، زیر و رو می‌شود، می‌ترسند. (۳۷)

تا خدا به نیکوترین چیزی که عمل کرده‌اند، آنها را جزا دهد و از فضلش برای آنها بیفزاید و خدا بدون حساب هر که را بخواهد روزی می‌دهد. (۳۸)

برداشت از آیات ۳۸ - ۳۷ (تجارت سودمند)

سالک الی الله نباید تجارت و معامله و کسب و کارش او را از یاد پروردگار غافل کند و از برپا داشتن نماز و دادن زکات دورش نماید. و همیشه باید به یاد قیامت باشد. زیرا خدای تعالی در آخرت به بهترین نحو جزای اعمالش را می‌دهد و کسانی که برای رضای پروردگار کاری می‌کنند، بدون حساب مورد لطف و مهربانی خدای تعالی قرار می‌گیرند.

آیات ۴۰ - ۳۹ از سوره مبارکه نور

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَاهُمْ كَسْرَابٌ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْ أَنْ مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُمْ

يَجِدُهُ شَيْئًا وَ وَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ فَوْقَاهُ حِسَابَهُ وَ اللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾ أَوْ

كَظَلَمَاتٍ فِي بَحْرِ لُجِّي يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظَلَمَاتٌ

بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْذِبْ رَاهَا وَ مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا

فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ﴿٤٠﴾

ترجمه آیات ۴۰ - ۳۹

و کسانی که کافر شده‌اند، اعمالشان مانند سرابی که در کویر باشد و انسان تشنه لب گمان می‌کند که آن آب است و وقتی که نزد آن می‌رود آن را چیزی نمی‌یابد ولی خدا را نزد آن می‌یابد که حساب او را کاملاً می‌دهد و خدا سریع الحساب است. (۳۹)

یا مانند تاریکی شدیدی در دریای عمیق و پهنآوری که موج بالای آن موج دیگری، آن را پوشانده، بالای آن ابر سیاهی که بر روی یکدیگر قرار گرفته و حتی وقتی که دست خود را بیرون می‌آورد، ممکن نیست آن را ببیند و کسی را که خدا برای او نوری قرار ندهد، نوری برای او نخواهد بود. (۴۰)

برداشت از آیات ۴۰ - ۳۹ (اعمال کفار)

سالک الی الله باید بداند که کفر (در هر درجه‌ای که باشد) نمی‌گذارد که او به حقیقت دست یابد و اعمالش مثل سراب است که ظاهری دارد ولی واقعیت ندارد لب تشنه او را سیراب نمی‌کند. و یا مثل تاریکی شدیدی است که در دریای عمیق و پهنآوری باشد که آب روی هم انباشته شده و ابر سیاهی نیز بالای آن را گرفته باشد و حتی دست خود را در آن تاریکی نبیند. این سراب و این تاریکی وحشتناک در حقیقت شبیه اعمال کفار است که نور ندارد حقیقت ندارد، و انسان باید حقیقت و نور را از پروردگار تقاضا کند.

آیه ۴۶ از سوره مبارکه نور

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَ اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾

قطعاً ما آیات روشن‌کننده‌ای را نازل نمودیم و خدا هر که را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند. (۴۶)

برداشت از آیه ۴۶ (صراط مستقیم)

سالک الی الله باید بداند که آیات الهی روشن و واضح است و باید هدایت به راه راست و صراط مستقیم را از خدای تعالی تقاضا کند تا به او این نعمت عظمی داده شود.

آیات ۴۹ - ۴۷ از سوره مبارکه نور

و يَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَ بِالرَّسُولِ وَ أَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَ مَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَ رَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَ إِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾

ترجمه آیات ۴۹ - ۴۷

و می‌گویند: به خدا و به رسول ایمان آورده و اطاعت می‌کنیم. سپس بعد از این ادعا جمعی از آنها رو می‌گردانند و این‌ها مؤمن نیستند. (۴۷)
و وقتی که به طرف خدا و رسولش دعوت می‌شوند که خدا بین آنها حکم کند، ناگهان جمعی از آنها اعراض می‌کنند. (۴۸)
و اگر حق به آنها داده شود، آنها به سوی او با فرمانبرداری می‌آیند. (۴۹)

برداشت از آیات ۴۹ - ۴۷ (نفاق)

سالک الی الله اگر می‌خواهد از نفاق و دورویی دور باشد باید در اطاعت و ایمان به خدا و رسولش

صادق باشد و باید وقتی خدا و رسولش حکمی می‌کنند آن را قبول داشته باشد و همیشه طالب حق باشد چه به نفع او و چه به ضررش باشد.

آیه ۵۰ از سوره مبارکه نور

أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ
بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

ترجمه آیه ۵۰

آیا در دلهایشان مرض است یا شک کرده‌اند یا می‌ترسند خدا و رسولش بر آنها ظلم کند؟ بلکه این‌ها خودشان ستمگراند. (۵۰)

برداشت از آیه ۵۰ (امراض روحی)

سالک الی الله باید خود را از امراض روحی پاک کند، به خدا و رسولش شک و تردید نداشته باشد و یقین داشته باشد که خدا و رسولش هیچ وقت به هیچ موجود و بشری ظلم نمی‌کند.

آیات ۵۳ - ۵۱ از سوره مبارکه نور

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَ مَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَ
يَخْشَ اللَّهَ وَ يَتَّقْهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾ وَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ
لَنْ أَمَرْتَهُمْ لِيَخْرُجَنَّ قُلٌ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةً مَعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

ترجمه آیات ۵۳-۵۱

جز این نیست که سخن مؤمنین زمانی که خدا و رسولش برای اینکه بین آنها حکم کند دعوت می‌شوند، می‌گویند: شنیدیم و اطاعت کردیم و این‌ها همان رستگارانند. (۵۱)

و کسی که خدا و رسولش را اطاعت کند و از او بترسد و تقوای او را پیشه کند، پس این‌ها همان رستگارانند. (۵۲)

و آن‌ها به خدا قسم یاد کرده‌اند و در قسمشان تأکید نموده‌اند که اگر فرمان دهی، خارج می‌شوند. بگو: قسم نخورید. اطاعت شناخته شده‌ای نشان دهید. قطعاً خدا به آنچه می‌کنید، آگاه است. (۵۳)

برداشت از آیات ۵۳-۵۱ (رستگار کیست؟)

سالک الی الله باید بداند که مؤمن و رستگار کسی است که وقتی خدای تعالی و رسولش حکمی می‌کند فوراً باید قبول کرده و اطاعت کند و از خدای تعالی بترسد و خشیت داشته باشد و تقوای الهی را رعایت کند و به جای قسم بیهوده خوردن، اطاعتش را نشان دهد. زیرا خدای تعالی به آن چه انجام می‌شود آگاه است.

آیه ۵۴ از سوره مبارکه نور

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَ عَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَ إِنَّ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾

ترجمه آیه ۵۴

بگو: خدا را اطاعت کنید و رسولش را اطاعت کنید. پس اگر روگردانند، جز این نخواهد بود که بر عهده پیامبر آن چیزی است که به دوش کشیده و بر عهده شما آن چیزی است که مکلف شده و عهده‌دار شده‌اید و اگر او را اطاعت کنید، هدایت می‌شوید و به رسول جز رساندن حقایق به طور آشکار چیزی نیست. (۵۴)

برداشت از آیه ۵۴ (انجام وظیفه)

سالک الی الله باید در آن چیزهایی که مسئولیت انجامش را بر عهده گرفته متعهدانه عمل کند و مهمترینش اطاعت خدا و رسولش می‌باشد.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ
كَأَنَّهُمْ سَيُلَاقُونَهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عِزِّيَ
لَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ
بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾

ترجمه آیه ۵۵

خدا به کسانی از شما که ایمان آورده و عمل صالح کرده‌اند، وعده داده است که قطعاً آن‌ها را جانشینان در
روی زمین قرار خواهد داد، همان طوری که قبل از این‌ها کسانی جانشین بودند و دینی را که خدا برای آن‌ها
راضی شده بود، دارای امکانات برای آن‌ها قرار خواهد داد و بعد از خوفی که آن‌ها داشتند، خدا آن را به امانت
و عدالت مبدل خواهد کرد، به نحوی که تمام مردم مرا عبادت کنند و چیزی را شریک من قرار ندهند و کسی
که بعد از آن کافر شود، آن‌ها همان فاسقانند. (۵۵)

برداشت از آیه ۵۵ (وَعَدَةُ اللَّهِ تَحَقُّقٌ مِی‌پذیرد)

سالک الی الله باید بداند و یقین داشته باشد که خدای تعالی به کسانی که ایمان آورده و عمل صالح انجام
داده‌اند وعده جانشینی آن‌ها را در زمین داده است. همان گونه که با گذشتگان انجام داده است و به آن‌ها
امکانات و امانت و عدالت بخشیده است و باید همه مردم فقط خدا را عبادت کنند و چیزی را شریک خدا
قرار ندهند.

وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾

و نماز را بپا دارید و زکات بدهید و از پیامبر اطاعت کنید، شاید به شما مهربانی گردد. (۵۶)

برداشت از آیه ۵۶ (مهربانی خدای تعالی)

سالک الی الله باید نماز را برپا دارد و زکات بدهد و از پیامبر اکرم ﷺ اطاعت کند تا شاید مورد مهربانی خدای تعالی قرار گیرد.

آیات ۶۳ - ۶۲ از سوره مبارکه نور

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ
لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَاذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنَ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَ
اسْتَغْفِرَ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ
كَدُءٍ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ
الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

ترجمه آیات ۶۳ - ۶۲

جز این نیست که مؤمنین واقعی کسانی هستند که به خدا و رسولش ایمان آورده‌اند و وقتی که با پیامبر اکرم ﷺ در یک امر مهمی قرار می‌گیرند، حرکتی نمی‌کنند، مگر آنکه از او اجازه می‌گیرند. قطعاً کسانی که از

تو اذن می‌گیرند، آن‌ها کسانی هستند که به خدا و رسولش ایمان آورده‌اند. پس وقتی که آن‌ها از تو برای بعضی از کارهایشان اجازه گرفتند، به هر کس از آن‌ها که می‌خواهی اجازه بده و برای آن‌ها از خدا طلب آمرزش کن که قطعاً خدا بخشندهٔ مهربانی است. (۶۲)

آنچنان که بین خودتان یکدیگر را صدا می‌زنید، پیامبر را صدا نزنید. خدا می‌شناسد کسانی را که پشت سر دیگران پنهان شده و فرار می‌کنند. پس باید بترسند کسانی که امر او را مخالفت می‌کنند، اینکه فتنه‌ای یا عذاب دردناکی به آن‌ها برسد. (۶۳)

برداشت از آیات ۶۳ - ۶۲ (مؤمنین واقعی)

سالک الی الله باید بداند مؤمنین واقعی کسانی هستند که:

اوّل: ایمان به خدا و رسولش دارند.

دوّم: قبل از هر کاری از پیامبر اکرم ﷺ اجازه می‌گیرند.

سوّم: پیامبر را با احترام صدا می‌زنند.

